

Informazio ekonomiko-finantzaria

5

Krisi ekonomiko eta finantzarioa sakonduz joan da 2009ko ekitaldiak iraun duen bitartean eta horrek nazioarteko merkataritzako trukeak moteltzea eta langabeziaren tasak igotzea ekarri du, ondorioz garrantzitsuenak aipatzearen. Eta egoeraren gordintasuna ikusita, historia ekonomiko modernoan aurrekaririk gabeko inoiz ez bezalako laguntza eta bultzada eskaini diote agintari ekonomiko eta monetarioek, krisiaren irteera erraztu asmoz.

Ekitaldiaren azkeneko zatian, ordea, nolabaiteko suspertzea iradokitzen duten zeinuak sumatzen dira herrialde gehientsuenetan, herrialde emergente esaten zaienetan bereziki; izan ere, herrialde horiek krisi-egoerari emandako erantzuna herrialde garatuena baino nabarmen hobea izan baita, nazioarteko ordena ekonomiko berri baten lehen pausoak jartzeraino.

Testuinguru zail horretan, Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxek % 1,3an gehitu dituzte emandako kredituak, eta administratutako baliabide komertzialak ere % 3,7an egin dute gora, zergen aurretik 576 milioi euroko emaitza lortuz horren guztiaren ondorioz.

Ingurune ekonomikoa eta finantzarioa 2009an

2009ko ekitaldiaren ezaugarririk garrantzitsuena izan da 2008. urteko azkeneko zatian hasi zen krisi ekonomikoa eta finantzarioa sendotu eta sakontzea. Eboluzio horren osagairik nabarmenenak bezala nazioarteko elkartruke komertzialen apaltzea eta langabezia-tasak gora egitea aipatuko genituzke.

Era berean, 2009ko jarduera ekonomikoak aurrez inoiz ez bezalako bultzada jaso duen ekitaldia bezala ere gogoratuko dugu, krisiari irtenbidea eman nahian politika monetario eta fiskalen bitartez artikulatutako estimuluen bidetik. Horrela, bada, garrantzi berezia hartzen du munduko ekonomia nagusietako agintari ekonomiko eta monetarioek bete zuten paperak eta aurrera eraman zuten ahalegin bateratuak.

Ekitaldiaren azken aldera, ordea, eta aurreko esfortzu ikaragarriaren ondorioz, baina baita eragileen konfiantzaren baitan izandako nolabaiteko suspertzearen ondorioz ere, aurreneko susperraldi-zeinuak hasten dira agertzen herrialde gehientsuenetan, emergenteak esaten zaienetan batez ere, azken herrialde horietan krisi-egoerari eman zaion erantzuna herrialde garatuetan emandakoa baino nabarmen hobea izan baita. Izan ere, bi talde handi bereiz daitezke herrialdeen artean, krisi-egoerak horietako bakoitzean eduki duen eraginaren mailari eta garrantziari begiratuz gero. Horrexegatik, herrialde garatuen eta herrialde emergenteen arteko jokabide edo portaera desberdin horrek ezinbestean eskatzen du, suspertzeari, batetik, eta oreka berreskuratzeari, bestetik, bideratutako politika ekonomikoak kasu bakoitzean nola banatu diren argitzea. Krisiaren eragina desberdina izan da, beraz, eta horrek zaildu egin du politika ekonomikoko neurri orokorrak ezartzea; taldeetako baten mesedetan hartzen ziren neurriak ez baitzuten, printzipioz bederen, beste taldearentzat inolako irabazirik suposatzen. Eta xehetasun horrek suspertzeko abiaduran eta baita krisitik irteteko abiaduran ere izan du bere eragina.

Ekonomia garatuek bere onera etortzeko joera argia erakutsi dute urtearen bigarren zatian: susperraldi hori hazkunde-tasen gorakadan edo, bestela, gainbeherako erritmoen mantsotzean nabarmendu da. Gertaera hori erraz sumatzen da, hain zuzen ere, AEBetan bezala baita Japonian ere. EBn ere ikusi da gertaera hori, Hegoaldeko ekonomien kasuan izan ezik, eta horien artean dago Espainia, Grezia eta Irlandarekin batera.

Lehenengo taldeko adibiderik garrantzitsuena bezala, Estatu Batuetako ekonomiak gainbeherako bidea hartu zuen 2008ko hirugarren hiruilekotik aurrera, une horretan abiatu baitzen formalki gerora munduaren enparatuko ekonomia errealetan bere ondorioak ekarriko zituen krisi finantzarioa, eta segidan beherantz jarraitzen du, 2009ko aurreneko hiruilekoan bere BPGaren hiruilekoen arteko hazkundean -% 1,6ko minimoa ezartzeraino. Hortik aurrera suspertzeko bideari ekiten dio, hurrengo hiruilekoetan beharakada txikiagoak erakutsiz eta ondoren arrasto positiboan sartzen da urteko hirugarren hiruilekoan, % 0,6ko hazkundearekin. Laugarren hiruilekoan % 5,7ko igoera urtekotua erakusten du, aurreko urteko hiruileko berarekin alderatuz gero, azken urteetako handiena hain zuzen ere, eta horren ondorioz 2009. urteko BPGaren urte arteko aldaketa -% 2,4koa izan da. Ekitaldiaren bigarren zatiko susperraldi hori produkzio industrialean izandako aurrerapenetan eta produkzio-gaitasunaren erabilera handiagoan nabarmentzen da. Horrez gain, etxebizitzaren merkatuan ere (hortxe agertu baitziren krisi finantzarioaren lehenengo sintomak) aurrerapausoak ikusten dira hasitako etxebizitzetan, eraikuntzako baimenetan eta salmentetan. Kontsumitzaileen konfiantzari buruzko indizeek, euren aldetik, aipatu suspertzeko bideari ekin diote, eta lehen baino enplegu gutxiago suntsitzen da (langabezia-tasa % 10 inguruan kokatuz). Merkataritza-balantzaren desorekak ere ez dira orain aurrekoak bezain sakonak, esportazioek gora egin dutelako, eta inflazio-tasa berriro bide positibora itzultzen da (% 1,8 azaroan), urtean zehar bizi izandako gainbehera-fasea eta deflazioko arriskuen itzal iluna atzean utzi ondoren.

Ekonomia garatuen artean, AEBek baino lehenago ekin zion Japoniak bere gainbehera-prozesuari eta bere erorialdia gogorragoa izan da, 2008ko hirugarren hiruilekoan ikusiabartu-edo uste izan zen suspertze arina ez baitzen azkenean erabat gauzatu;

erorrialdia, aitzitik, are handiagoa izan zen, ondoren, 2009ko lehen hiruhilekoan hazkunderik txikiena izateraino —-% 3,2koa— eta bigarren hiruhilekoan hazkunde positibora itzultzeko. Japoniako ekonomiak egin duen suspertze-bideak W baten forma jarraitu izan du, beraz. Azkeneko datuek hiruhilekoen arteko tasaren murrizketa erakusten dute behin berriz, eta horrela -% 0,4an kokatu da berriro ere tasa hori, urtetik urterako % 5,3ko beherakadarekin.

Azkenik, Euroguneak etengabeko gainbehera izan du bost hiruhilekoz jarraian, urteko aurreneko hiruhilekoan -% 2,4ko datuarekin, eta hiruhilekoen arteko tasari dagokionez, % 0,3ko datu positiboarekin ekitaldi bereko hirugarren hiruhilekoan. Kanpo-sektorearen tirakada handiagoak eragin du susperraldia, horrekin batera esportazioek gora egin baitute, aldi berean nazioarteko merkataritzatasek eta ekonomia emergenteek ere hobera eginez. Gainera, aurreko guztiari laguntza publikoaren aldetik izandako bultzada izugarria ere gehitu behar zaio; horrek kontsumo publikoaren igoera handia ekarri du. Era berean, ekitaldiaren itxieran eragileen konfiantzak eta erosketa-zuzendariei egindako inkestak pixkanaka hobera egin dutela erakusten duten sintomak (industriaren eta zerbitzuen konfiantza-adierazle hobekuntzak) ere agertu dira, eta gauza bera adierazten dute Europako Batzordeak kontsumitzaileen konfiantzaren inguruan egindako ikerketa eta inkestek ere. Eta hori guztia produkzio-gaitasunean, eskabidezorran eta esportazioko igurikimenean erabilera-mailetan aurrerapausoak azaltzeaz gain. Eurogunea, 2009ko itxieran % 1,5eko BPGaren iragarpenarekin, Eustaten aurreikuspenen arabera, 2009. urtearen amaieran herrialde gehientsuenetan (Espainian, Italian edo Grezian izan ezik) ikusten ziren suspertzeko joeren barruan sartzen da horrela, 2010eko urtean zehar erabateko susperraldia modu garrantzitsuan baldintzatuko duten desoreka nabarmenak oraindik ere indarrean jarraitzen badute.

Herrialde emergenteek hobeki erantzun diote egoera latzari, eta berorien hazkunde-tasak berriro ere indarra hartu dute ekitaldiak aurrera egin duen heinean. Nabarmena da ekonomia hauek mundu mailako BPGaren sorkuntzari egindako ekarpenean izan duten aurrerakada. Txinak, adibidez, bi digituko hazkunde berreskuratu du bere BPGaren igoeran ekitaldiaren amaieran, eta India edo Brasil bezalako beste herrialde batzuetako ekonomiek ere portaera oso onak izan dituzte. Horren guztiaren ondorioz, herrialde garatuek orain arte mundu-mailako aberastasunaren sorreran izan duten garrantzi erlatiboa beherantz doa pixkanapixkana, herrialde emergenteek arlo horretan erakusten duten indar edo bultzadagatik.

Azpirarratzeko modukoa da ekonomia txinatarraren portaera, herrialde horretako BPGak izan duen hazkunde-tasa urte arteko % 8,9 izatera iritsi baitzen 2009ko hirugarren hiruhilekoan. Produkzio industrialaren suspertze-zeinu nabarmenekin, azken bi urteotan urte arteko zifra maximoak lortu baitira, enpresen konfiantza-maila, txikizkako salmentak eta higiezin sektorea asko ari dira hedatzen herrialde horretan. Kanpo-sektoreak merkataritzako superabit handia azaltzen du, eta horri esker Txina mundu osoko hornitzaile nagusi ari da bihurtzen, dolarrekiko eta euroarekiko kanbio-tasa murriztari eusten dion moneta baten babesean. Aurreko baldintza horietan oinarrituz, erraz uler daitezke kanpoko merkatuetarantzko joera argia, batetik, eta inportazioetan aurrera egiteko dituen zailtasunak, bestetik. Hala eta guztiz ere, Txina gailentzen da Asiako ekonomia emergenteen goranzko mugimenduan, gainerako herrialdeak, intentsitate txikiagoarekin bada ere, hedapen-bidetik baitoaz argi eta garbi.

Herrialde emergenteen beste talde nagusia Latino Amerikan dago kokatua, baina talde hori osatzen duten herrialdeen portaeran desberdintasunak handiagoak dira batetik bestera. Brasilen kasua da nabarmentzeko modukoa, lortutako emaitza onengatik, “mirari brasildarraren” paradigma bilakatzeraino. Bere produkzio industrialak % 5,1eraino iritsi da, baina baita inflazioa % 4,2ra ere, azaroan bi-biak.

Nazioarteko merkatu finantzarioek 2008an zehar bizi izan duten mesfidantzako giroa baretuz joan da poliki-poliki, ia erabat desagertzeraino, likideziko tentsioak krisiaren unerik latzenetan erregistratutakoak baino maila askoz ere apalagoetan finkatuz joan diren heinean. Epe laburrean, politika ekonomikoan hartutako neurriek zikloa berraktibatzea lortu dute, herrialde batzuetan hazkunde positiboak izateraino. Zentzu honetan, munduko bi banku zentral nagusiek, Europako Banku Zentralak (EBZ) eta Estatu Batuetako Erreserba Federalak (Fed), 2009ko ekitaldian ekonomia orokorrak hobera egin duela jaso dute euren txostenetan, erritmo apalean izan bada ere.

Politika monetarioaren ezaugarria bere lasotasuna izan da, Atlantikoaren bi aldeetan, eta merkatuetan konfiantza berreskuratzeak arrisku txikiagoko aktiboak arrisku-maila handiagoko beste modalitateetara desplazatzea ekarri du. Horrez gain, finantzaketa-eskaeretan, mugimendua epemugarik handieneko finantzaketa-eragiketetara bideratzen da. Erreserba Federalesko erreferentziako interes-tasak murrizketa ikaragarria jasan zuen 2008. urtearen amaieran, % 0,25ean kokatuz eta hortxe eutsi zion, 2009ko ekitaldi osoan zehar, batere aldatu gabe. Eurogunean, berriz, interes-tasek beherazko bidea hartu dute, nahiz eta AEBetan baino intentsitate apalagoarekin egin behera. Horrela, urtebeterako Euriborra % 1,23 inguruan kokatzen da (% 3,95ean zegoen duela urtebete); 3 hilekoa aurreko itxialdian zuen % 2,89tik oraingo % 0,72ra pasatzen da eta EBZren enkanteak, aldiz, % 2,5etik % 1era epealdi berean. Alegia, interes-tasen uzkurraldia behatzen da, argi eta garbi, eta horrekin batera larrialdi edo premiazko neurri ugari jarri direla martxan, jarduera ekonomikoaren berraktibazioari bultzatzeko laguntza moduan.

Moneta nagusien kanbio-tasak dolarraren balio-galera adierazten dute yenaren, libera esterlinaren eta franko suitzarraren aurrean, beste batzuen artean, Euroari begira balioa irabazi duen bitartean, urtearen itxierarekin 1,48 \$/€ inguruan baitzegoen kokatua. Txinako monetak, renminbiak, modu garrantzitsuan bultzatu du produktu txinatarren lehiakortasuna dolarretan izendatutako merkatuetan, lehendik aski azpibaloratua baitzegoen eta merkatuaren gorabeherak ez baitote inolako aldaketarik eragin.

Zor publikoko merkatuek portaera egonkorra eduki dute, eta bonuen jaulkipenak gorakada garrantzitsua izan du defizit publiko gero eta handiagoak finantzatzeko, defizit horiek bereziki gogorak eta nabarmenak izaki herrialde garatuetan. Prozesua ez da, hala ere, tentsiorik gabea, eta EBko hegoaldeko zenbait herrialdetan interes-tasen diferentziales izan duten zabalkundean islatzen dira bere agerpen-zeinurik berrienak.

Errenta finko korporatiboak enpresen aldetiko jaulkipen-jarduera gogorra islatzen du, izan ere enpresek erritmo handian kolokatzen baitituzte euren bonuak, merkatuek bizi dituzten baldintza egokiak aprobetxatuz. Gorakada handia gertatu da jaulkitako aktiboen bolumenari dagokionez, euroaren eraginpeko eremuan batik bat, eta horrek maileguen bidezko bankuen betidaniko finantzaketaren ordezko lekua hartu du, ohizko bideak abiatzeko eta martxan jartzeko zailtasunak baitauzka itxuraz bederen. Eta jaulkipen-bolumen handiagoez batera arrisku-primen murrizketak gertatu dira lehen mailako merkatuetan.

Inbertsio-funtsek garrantzizko papera jokatzen dute, EBZren arabera, bitartekari finantzario gisa, sektore egoiliarren eta ez-egoiliarren portaerari buruzko informazioa eskainiz, eta,aldi berean, eragina dute baita kapitalen merkatuen eboluzioan ere beren inbertsio-politikari esker, prezioak finkatzen lagunduz. EBko inbertsioko funtsen sektoreak susperraldi bat erakusten du argi eta garbi 2009ko bigarren zatian, aurreneko seihilekoan bizi izandako atoniaren ostean. Gertaera horren arrazoiak interes-tasen kurbak egin duen aldapa gogorrean bilatu behar dira, malda horren ondorioz epe luzeagorako eta arriskurik handieneko aktiboen posizioak bilakatu baitira guztietan erakargarrienak.

Errenta aldakorreko merkatuek, ekitaldiko lehen hiruhilekoan gertatu zen kotizazioen gainbehera ikaragarriaren ondotik, suspertzeko bide argia egin dute hurrengo epealdietan. Indize orokorrek errentagarritasun metatu altuak erakusten dituzte, Dow Jones indizearen % 28tik hasi eta Nasdaq indizearen % 55era bitartean baitabilza, Standard&Poors indizearen % 36tik pasatuz Estatu Batuetan. Europako Burtsak ere ez dira atzean geratu eta % 33ko errentagarritasun metatua erdietsi dute eurogunean; IBEX35 indizeak, esaterako, % 29,8ko errentagarritasuna dauka. Eta interes-tasen maila murriztua, igurikimene hobekuntza eta epe laburreko aukera tradizionalak eskainitakoak baino errendimendu altuagoak bilatzea izango lirateke gertaera hori azaltzeko aipatzen diren arrazoiak. Ildo berean kokatzen da merkatu finantzarioetan bizi izan diren bat-egite eta eskuratzeko-eragiketen ugalketa, merkatu horien baitan ikus daitekeen berregokitze eta berregituraketako prozesu orokorraren barruan. Eboluzio horrekin batera murrizketa garrantzitsua gertatu da errenta aldakorreko merkatuen hegazkortasunean, ekitaldiak aurrera egin duen heinean.

Eurogunean, erakunde finantzarioek sektore pribatuari emandako maileguek indarra galdu dute, laugarren hiruhilekoan -% 0,6ko hazkunde negatiboan kokatzeraino. Etxeei emandako kredituaren osagaien artean, murrizketak izan dituzte kontsumorako kredituak (-% 0,1abenduan), etxebizitza eskuratzeko maileguetan, aldiz, gorakada bat sumatzen den bitartean (% 1,5ekoa). Epeen arabera, berriz, esan beharra dago ekitaldiaren amaieran epe laburrenako finantzaketa-eskaera gutxiago gertatzen direla, eta bost urterako edo gehiagorako eragiketek, aitzitik, gora egin dutela. Eta horrekin lotuta egon daiteke ezen ikusiz merkatuaren baldintza egokiak (interes-tasak maila historikoki baxuagoetan finkatu direla), enpresek nahiago dutela epe luzeko finantzaketa-eskaerak gehitzea, epe laburrera interes-tasek eduki ditzaketen balizko igoera posibleetatik babesteko. Era berean, etxeetako finantzaketa eskasagoarekin batera desapalankamendu-prozesua ere agertzen da, familien aurrezkiaren gorakada garrantzitsuak gertatuz.

Ez da ikusten inflazioaren aldetiko presio gogorrik eurogunean. Zenbait hiletan beherakadak izan ondoren, Kontsumoko Prezioen Indizeak erregistro positiboa izan du (+% 0,5ekoa) azaroan, eta horren bide beretik doa baita abenduko % 0,9ko datua ere. Petrolioaren prezioek izandako gorakada, ibilgailu pribatuentzako erregaien eta lubrifikatzaileen prezioek izan duten gorakadarekin batera, legoke azken datu horien oinarrian. Epe ertaineko perspektibatik ikusita, prezioen eboluzioa % 2aren inguruan finkatzea izango litzateke helburua.

Testuinguru horrexetan betetzen du, hain zuzen ere, ekonomia espainiarrak bere jarduera. Ingurunearen konplexutasunak edo kanpoko merkatuen eboluzioarekiko dagoen mendekotasun ikaragarriak, batetik, eta horiekin batera Espainiako ekonomia krisian beranduago sartzea, egitura-mailako ezaugarri intrintsekoak, eraikuntzaren sektoreak balio erantsiaren sorkuntzan duen eragin handia eta abiapuntuan zeuden desorekak bezalako faktoreek, ezin hobeto erakusten digute zer-nolako zailtasunei egin behar dien aurre, bere inguruko ekonomia batzuk suspertzeko lehen zeinuk erakusten hasi diren une berean.

Ekonomia espainiarraren eboluzioak ezaugarri bereziren bat izan baldin badu aurten, enpleguaren suntsiketa garrantzitsua eta defizit publikoaren gorakada izan dira horiek, kontrako beste bi faktoreen konbinazioa dela medio sortu direnak. Alde batetik, jarduera jaistea sarrera publikoen murrizketa gogorrarekin lotua doalako, eta langabezia handitzeak, bestetik, egoera okerreanean dagoen jendearenganako gizarte-mailako transferentziak gehitzea dakarrelako.

Lehenengo hiru hiruhilekoek aurrera egin zuten heinean, narriadura-prozesua gutxituz zihoala eta egoerak hirugarren hiruhilekoan bere hondoa jo zuela erakusten zuten seinaleak eman izan ditu ekonomia espainiarrak: bere BPGaren beherakada % 0,3koa izan da hiruhilekoen arteko tasan, eta jarraian % 0,1eko beherakada laugarren hiruhilekoan (hori baino lehenago bigarren hiruhilekoan -% 1,1ekoa eta aurrenekoan -% 1,6koa erregistratu ondoren). Horrela, urte arteko tasak -% 3,6ko BPGaren uzkurraldia erakusten du.

Azpimarratzeko modukoa da barne-eskariaren hondoratzea izan dela beherakada horren arrazoi nagusia. Aldeko baldintza finantzarioak, igurikimen positiboak edo higiezinekin lotuta agertzen den aberastasun finantzarioaren eraginaren etengabeko gorakada izan daitezke familiek eta enpresek beren zorpetze-maila modu oso garrantzitsuan gehitu izana azaltzen duten faktoreetako batzuk. Panorama finantzarioan gertatu den bat-bateko aldaketak eta ekonomia errealerako trasladoak, eragin garrantzitsua daukate agente eta eragileen konfiantzan, gaur egun bizitzen ari garen krisi-egoerari lotutako ondorio negatibo potentzialen baitan desapalankamenduko prozesu azeleratu bat abian jartzeraino. Eskari nazionalak 5,3 puntuko beherakada itzela izan du laugarren hiruhilekoan eta BPGari dagokionez nazio-mailako aberastasunaren sorkuntzari % 2,2ko ekarpena egiten dion kanpoko sektoreak zati batean besterik ez du konpentsatzen beherakada hori. Bere osagai nagusiek uzkurketa-bideak erakusten dituzte kontsumo pribatuaren atalean (-% 3,5), inbertsioaren gainbehera (-% 12,9) ere azaltzeaz gain, 'ekipamenduak eta beste' izeneko sailari (-% 15,3) eta 'eraikuntza' izeneko sailari (-% 10,2) dagokien ikuspegi bikoitzean. Kontsumo publikoa da krisiaren unerik gogorrean indarrez gora egiten duen barne-eskariaren osagai bakarra, baina ondoren apalduz doa pixkanaka (% 0,8), gainerako eragileen beherakada izugarriari aurre egiten eta hura orekatzen saiatzeko duen gaitasun edo ahalmena hondatuz doan heinean.

Kanpoko sektorearen ekarpen positiboari dagokionez, adierazi beharra dago ohizkoa edo normala den prozesuaren alderantzizko gertaera batengatik izan dela. Horrela, kanpo-sektorearen ekarpen nagusia inportazioak gaindituko lituzketen esportazioen hazkunde gogorretik etorri beharrean, eta horixe litzateke gertaerarik onena aukeran, erabat alderantzizko fenomeno gertatzen da, hain zuzen ere. Zeren eta laugarren hiruhilekoan ondasunen eta zerbitzuen inportazioen beherakada (-% 9,6koa) esportazioei dagokien uzkurraldia baino handiagoa baita (-% 2,9koa), eta hori Espainiako ekonomiaren kanpoko saldoaren eragin kaltegarri baten ondorioz hazkundera egindako ekarpen positibotzat uler daiteke.

Zenbait adierazlek, politika ekonomikoko neurri espezifikoaren ondorioz kasu batzuetan, automobilen matrikulazioa esate baterako, eta kanpoko merkatuen suspertzearen ondorioz beste kasu batzuetan, eragin positiboa daukate eragileen konfiantzan eta perspektibetan, berriro kontsumoaren gain eta, beraz, baita jarduera-mailaren gain ere, presioa egiteko, modu apal eta herabe samarrean baldin bada ere.

Bestetik, eta eskaintzaren ikuspegitik, higiezinaren merkatuan egindako doikuntzak, etxebizitzaren prezioen murrizketak, edota hipoteken prezioen murrizketak ez dira aski bukatutako etxebizitzaren stock izugarria zurgatzeko (oraindik ere saldu gabe milioi bat inguru etxebizitza daudela kalkulatu da gaur egun), eta horregatik sektore honetan egin beharreko doikuntzak handia eta garrantzitsua izan behar du ezinbestean.

Espainiako ekonomiaren betidaniko euskarria izan den zerbitzuen jarduerak behealdia jota jarraitzen du, ekitaldiak aurrera egin ahala turismoari lotutako adierazleek nolabaiteko hobekuntza erakusten duten arren.

Industriak, bere aldetik, soberakin garrantzitsuei egin behar die aurre bere produkzio-gaitasunean eta baita instalazioen erabilera-maila apalari ere. Eskabideen zorroak ez dirudi berraktibazioa zeinu nabarmenik erakusten duenik. Aurretik aipatutako xehetasun horiek guztiek bere eragina dute lan-merkatuan. Hortxe irauten baitute desorekek inon baino luzaroago eta garbiago. Ekitaldiaren amaieran langabezia-tasak 4 milioi inguru langabe ematen dizkigu. Zifra horrekin Espainia herrialde europarren azken muturrean dago kokatua aldagai honi dagokionez.

Kontsumoko prezioen indize harmonizatuak jarduerak izandako eboluzioaren ildo beretik egin du bere bidea. Hilabetez hilabete erregistro negatiboak eman ondoren, urte-amaieran % 0,9ko datua lortu du, eta horrek ordura arte mehatxagarri agertzen zen deflazioaren mamua uxatu egin du nolabait. Ildo beretik, prezio industrialek ere % 0,9 egin dute gora eta Europako inflazioranzko konbergentzia edo bat-egitea gertatu da, horrek dakarren inflazio-diferentzialaren murrizketarekin. Enpleguaren suntsiketa gogorrak, bestalde, aurrerapausoak dakartza produktibitatean eta laneko kostuetan. Horri prezioetan izandako konbergentzia gehitzen badiogu, erraz ulertuko da ekonomia espainiarraren produktibitatean gertatutako hobekuntza.

Merkataritzaren balantzaren islatzen den kanpoko posizioa 41 mila milioi euroko defiziteraino iritsi da azaroan. Kontu korronteko balantzak, bere aldetik, eta horren barruan sartzen dira zerbitzuak, errentak eta transferentziak, 50 mila milioi euroko defizita erakusten du. Espainiako ekonomiaren finantzaketa-premiekin BPGaren % 6ren adinako balioa dute.

Hego Euskal Herriko ekonomia

2009ko ekitaldia urte zaila izan da EAEko eta Nafarroako ekonomientzat ere. Lurralde horietan BPGak $-3,3\%$ eta $-2,5\%$ maila lortu du, hurrenez hurren. Erreferentziako ekonomiek, Espainiak eta EBk, izandakoak baino beherakada txikiagoak dira, eta ziklo ekonomikoa bi eremu horietan nolabait atzeratua dabilela erakusten du horrek.

	2006		2007		2008		2009	
	EAE	NAFARROA	EAE	NAFARROA	EAE	NAFARROA	EAE	NAFARROA
BPG ERREALA	4,2	3,9	3,9	3,8	2,0	1,9	-3,3	-2,5
JARDUERA-TASA	58,36	60,77	57,76	60,31	58,15	60,65	57,4	59,7
LANGABEZIA	6,67	4,58	5,73	4,28	8,33	8,12	11,5	10,5
KPI	2,60	2,10	4,20	4,20	1,90	1,20	1	0,5

Iturria: Eustat, Nafarroako Institutua Estatistika, elaborazioa propioak

Euskal ekonomiak barne-eskariaren eboluzio oso ahula erakusten du ($-3,2\%$ laugarren hiru hileroan), kontsumo pribatuaren bultzadarik ezaren eraginez, eta horrek uzkurketako bidea ezartzen du ekitaldian zehar ($-2,6\%$). Kontsumo pribatuaren adierazleek atonia horixe bera erakusten dute, oro har, turismoen matrikulazioak izan ezik. Azken horrek, ibilgailuak erosteko emandako zuzeneko laguntzen babesean, $14,2\%$ egin baitu gora (abenduko azkeneko datuak prozesua bizkortu egin dela erakusten du, saldutako turismoak 4.340 izan baitira).

Sarrera fiskalek izan duten beherakada nabarmenak ($-15,9\%$ koa izan da datu hori 2009an) baldintzatzen du hazkunde ekonomikoa egindako ekarpen publikoa, Araban aurreko ekitaldian sortutako aparteko diru-sarrera fiskalen kobrantzak azken orduan nolabait beherakada hori baretzea lortu badu ere. Horrez gain, Eusko Jaurlaritzako gastu korronteen gorakada handiak ($+15,5\%$ koa) eta Egonkortasunerako eta Hazkunderako Itunak ezarritako zorpetze-mugak ez gainditzeko premiak (baimendutako gehieneko defizita BPGaren $2,75\%$ ean jarri zen) jarduteko marjinak murrizten dituzte eta horrek guztiak datozen hiru hileroetan ere antzeko gorakada gertatuko dela pentsatzera garamatza.

Inbertsioak ere, bere aldetik, ez du hazkunde positiboko sintomarik erakusten ($-7,5\%$ koa izan da), bertan ekipo-ondasunen beherakada nabarmena izan baita (-28% koa). Horrek guztiak barne-eskariaren portaera erabat uzkur eta murriztailea dakar berarekin.

Kanpoko sektorearen portaerak barne-eskariaren gainbehera baretzen laguntzen du. Esportazioek $-11,7\%$ ko eroraldia izan dute, guztira, inportazioena $-12,1\%$ koa izan den bitartean laugarren hiru hileroan, eta horrela kanpo-sektoreak BPGaren hazkundera egindako ekarpena positiboa izan da (0,7 pp-koa, hain zuzen ere).

Inportazioek esportazioekiko izandako murrizketa edo uzkurketa handiagoak, saldo komertzialaren hobekuntza ekarri du (414 M €-ko superabita) eta baita estaldura-tasaren hobekuntza ere ($113,7\%$ koa da). EBrekin izandako transakzio komertzialek behera egin dute hiru hileroan, $-32,5\%$ esportazioetan eta $-36,6\%$ inportazioetan.

Nafarroako ekonomiak ere beheranzko joera izan duen arren 2009an, bere inguruko ekonomia nagusietan gertatzen denaren antzera, aipatzeko modukoa da urtearen osotasunari begira, Nafarroako Barne Produktu Gordinak $-2,5\%$ egin duela behera 2009an urte arteko terminoei dagokionez ($1,9\%$ 2008an). Eskaintzaren ikuspegitik, industria, eraikuntza eta merkatu-zerbitzuetako jarduera txikiagoak azaltzen dira uzkurketa horren arrazoi bezala. Nekazaritzako sektorea eta kanpora egindako salmentak nabarmentzen dira ekonomia nafarraren zutabe garrantzitsuenak bezala. Bestetik, Nafarroan eraikuntza-sektoreak betidanik izandako garrantzia txikiagoa aipa daiteke, lurralde horretan turismoak eta horri lotuta doan bigarren etxebizitzak eragin eskasagoa daukatelako, bere portaera erlatibo hobea azaldu eta argitzeko.

Eskariaren aldetik, etxeetako azken kontsumoan ikusitako gastu txikiagoa eta kapitalaren erakuntza gordinen sumatutako beherakada egongo lirateke portaera horren oinarrian. Hala ere, epe laburragoko ikuspegi batetik aztertuta, alegia hiruhileko batetik bestera izandako eboluziori begira, aipagarria da Nafarroako ekonomia lehenengoetakoa izan dela errezesiotik ateratzen. Izan ere, Nafarroako Estatistika Institutuak argitaratutako datuen arabera, bi hiruhilekoz jarraian behera egin ondoren, hirugarrenak datu positiboaz jadanik (% 0,5), eta hortik errezesioaren amaiera ondoriozta daiteke termino teknikoetan, ekitaldiari datu positiboarekin amaiera emateko (% 0,1 laugarren hiruhilekoan), datu horren intentsitatea apal samarra izan arren.

Kontsumitzaileen konfiantza

2008. urtearen erdialdean bai Europa mailako eta Estatu mailako, eta baita Autonomia Erkidegoko konfiantzako indizeek ere hartu zuten beherakada gogorreko aldiaren ondotik, geroztik egindako bidea etengabeko suspertzearena izan da 2009ko ondoz ondoko lau hiruhilekoetan zehar, eta horrela, 2008ko azken hiruhilekoan 71ko itxiera zena 93 izatera pasatu da aurtengo ekitaldian. Susperraldi hori nabarmenagoa izan da EAĒren kasuan (hogeit puntu portzentaletik gorakoa urtean), bertan euskal kontsumitzaileen konfiantzak maila polita lortu baitu laugarren hiruhilekoari dagokion inkestan, Estatuako eta EBko indizeak gainditzeraino.

Gertaera horren oinarrian aipatu konfiantza-indizea osatzen duten lau osagaien goranzko eboluzioa sumatzen da. Argi eta garbi geratzen da horrela euskal kontsumitzaileen igurikimeneak nabarmen egin dutela hobera, eta ekonomia eta langabezia, azkeneko hiruhilekoetan izandako errezesio edo atzerakada gogorraren ostean, egonkortzeko joera bat iragartzeko modua ikusten da.

KONTSUMITZAILEAREN KONFIANTZA INDIZEAREN COMPARAZIOZKO EBOLUZIOA

EUSKAL KONTSUMITZAILEEN KONTSUMO-ADIERAZLEAK

	2009ko IV. hir.	2009ko III. hir.	2009ko II. hir.	2009ko I. hir.	2008ko IV. hir.	2008ko III. hir.
I. Kontsumitzailearen Konfiantza Indizea	93	72	67	70	71	75
Etxeetako egoera ekonomikoari buruzko igurikimenak	94	86	80	79	79	86
Egoera ekonomiko orokorrari buruzko igurikimenak	88	63	63	54	48	65
Langabeziari buruzko igurikimenak	81	43	39	45	50	57
Etxeetako aurrezkiari buruzko igurikimenak	108	94	86	103	106	93

Iturria: FCAVN

Konfiantzaren hobekuntza horrek egoera ekonomiko orokorraren eboluzioari buruzko pertzepzio hobea adierazten du (+40 puntu, indizearen balorazioan) eta baita langabeziarena ere (+31 pp), azken datu hori 81eko balioan kokatzeraino, duela ia bi urtetatik izandako baliorik onena hain zuzen ere. Pentsa zitekeen, hala ere, kontsumitzaileen iritziak langabeziaren okertzeko erritmoa mantsotu egingo dela islatzen duela, eta ez, aitzitik, langabeziaren mailak hobera egingo duela. Gainera, egoera ekonomiko orokorrak okerrera eginez jarraituko duela pentsatzen duten etxeen proportzioa % 82 izatetik % 37ra pasatu da urtebetean, eta are hobera egin dezakeela uste dutenen proportzioa, berriz, % 19raino igo da, duela hamabi hilabete % 2koa besterik ez zen bitartean. Horrela, bada, indizeak azkeneko zazpi hiruilekoetako baliorik onena (88 puntu, hain zuzen ere) lortu du oraingo inkestan.

Gainbeherak bere unerik baxuena pasatu duela dirudienean, eta suspertzeko zantzuak ikusten hasi diren testuinguruan, nabarmentzeko modukoa da era berean urtearen amaieran aurrezteko igurikimenek izan duten gorakada (+14 puntukoa), 108ko mailan kokatuz. Kontsumitzaileak familiako kontuak berrorekatzen hasi dira berriro ere, aurrezki modu garrantzitsuan indartzuz eta dagozkien zorpetze-mailak murriztuz.

Finantzaketaren erregulazioa

2009. urtean zehar erregulazioaren eremuan burututako jarduera bereziki gogorra izan da. Nazioarteko krisi-egoerak bultzatuta, munduko agintari desberdinek nazioarteko arkitektura finantzario berriaren oinarria izan eta ingurune osoaren egoera aldakorrera hobeto egokituko litzatekeen erregulazioko marko berria diseinatzeari ekin zioten, merkatuaren funtzionamendu egokia ziurtatu eta etorkizunean gerta zitezkeen krisi posibleak saihestuko lituzkeen eredia hain zuzen ere.

Joan zen urriaren 20an Arrisku Sistemikoen Europako Kontseilua (ESRB, ingelesezko sigletan) eratu zen batetik, eta horrekin batera baita gainbegiratze-lanetara bideratuko diren beste hiru erakunde ere —Banku Agintaritzakoa, Aseguruetakoa eta Errenta Aldakorreko Merkatuetakoa, zehazkiago esateko—, aurrez aipatutako asmo eta nahien adierazgarri.

- 2008ko azaroaren **26ko ebazpena** (urtarrilaren 3ko BOE), Espainiako Bankuko Batzorde Exekutiboarena, Espainiako Bankuaren politika monetarioko eragiketetan bermeko aktiboak onartzeko irizpideak epeei buruz aldatzearen ingurukoa, EBZ/2008/18 orientazioa onartzen duena.

- Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren **2009/14/EE direktiba**, 2009ko martxoaren 11koa (martxoaren 13ko EBAO), eta horrek gordailuen berme-sistemari buruzko maiatzaren 30eko Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 94/19/EE direktiba aldatzen du, estaldura-mailari eta ordaintzeko epeari dagokienez.

- **CNMVren 12/2008 zirkularra**, abenduaren 30ekoa (otsailaren 4ko BOE), Inbertsioko Enpresen eta horien talde sendogarrien kaudimenari buruzkoa (ESI21), erakunde horien kaudimeneko erregimena Europar Batasunean ezarritako arauetara egokitzen duena.

- **CNMVren 2/2009 zirkularra**, martxoaren 25ekoa (martxoaren 31ko BOE), titulazioko funtsen (TF) kontabilitateko araei, urteko kontuei, egoera finantzario publikoei eta informazio estatistikoko egoera erreserbatuei buruzkoa, erakunde horiek merkatuentzat ahalik eta gardenenak izatea eta aktiboen titulizazioko egiturei Europa mailan jarraipen hobea egitea bilatzen duena.

- Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren **2009/44/EE direktiba**, 2009ko maiatzaren 6koa (ekainaren 10eko EBAO), zeinaren bidez aldatzen baita Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 98/26/EE direktiba, maiatzaren 19koa, ordainketa-sistemen likidazioaren irimotasunari eta baloreen likidazioari buruzkoa, eta baita Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2002/47/EE direktiba ere, ekainaren 6koa, berme finantzarioko akordioei buruzkoa, elkar konektatutako sistemei eta kreditu-eskubideei dagokienez.

- **5/2009 Legea**, ekainaren 29koa (ekainaren 30eko BOE), erakunde finantzarioetan (kreditu-erakundeetan, inbertsio-zerbitzuetako enpresetan eta erakunde aseguratzaileetan) partaidetza esanguratsuak hartzeko indarrean dagoen erregimena aldarazteko xedapen finantzario jakin batzuk aldatzen dituena.

- **9/2009 Errege Lege Dekretua**, ekainaren 26koa (ekainaren 27ko BOE), bankuen berregituraketari eta kreditu-erakundeen baliabide propioak indartzeari buruzkoa.

- **2/2009 Legea**, martxoaren 31koa (apirilaren 1eko BOE), enpresa ez-finantzarioen aldetik kontsumitzaileekin sinatutako hipoteka-mailaguen edo kredituen eta bestelako bitartekaritza-zerbitzuen kontratazioa arautzen duena, haien babesaren hobetzeko asmoz.

- Batzordearen **2009/83/EE direktiba**, 2009ko uztailaren 27koa (uztailaren 28ko EBAO), ekainaren 14ko Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2006/48/EE direktibaren eranskin jakin batzuk aldatzen dituena, arriskuen kudeaketako teknikei dagokienez kreditu-erakundeek euren jardueran duten irisgarritasunari buruzkoa.

- **1817/2009 Errege Dekretua**, azaroaren 27koa (abenduaren 7ko BOE), zeinaren bidez aldatzen baitira uztailaren 14ko 1245/1995 Errege Dekretua, bankuen sorrerari, mugaz gaindiko jarduerari eta kreditu-erakundeen erregimen juridikoaren inguruko bestelako puntu batzuei buruzkoa, eta baita apirilaren 26ko 692/1996 Errege Dekretua ere, kredituko establezimendu finantzarioen erregimen juridikoari buruzkoa.

- **3515/2009 EHA agindua**, abenduaren 29koa (abenduaren 31ko BOE), zeinaren bidez aldatzen baitira Aurrezki Kutxetan Gordailuen Berme Funtsera egindako ekarpenak, abenduaren 20ko 2606/1996 Errege Dekretuak, Ekonomia eta Haziendako Ministerioari esleitzen dizkion ahalmenen arabera.

- **1/2009 CBE**, abenduaren 18koa (abenduaren 31ko BOE), kreditu-erakundeen kapitalaren egiturari eta partaidetzako kuotei, bulegoei, eta erakunde horietako eta gainbegiratutako beste erakunde batzuetako goi-karguei buruzko informazioaren ingurukoa, horien normatiba eguneratu eta deklaratu beharreko datuak harmonizatzeko asmoz, datu horien tratamendua eta kudeaketa informatikoa errazteko helburuarekin.

- **16/2009 Legea**, azaroaren 13koa (azaroaren 14ko BOE), ordainketako zerbitzuei buruzkoa, 2007ko azaroaren 13ko Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2007/64/EE direktiba, ordainketako zerbitzuak barne-merkatuan arautzen dituena, Espainiako ordenamendu juridikora inkorporatzeko helburuarekin.

- Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren **2009/110/EE direktiba**, irailaren 16koa (urriaren 10eko EBAO), irailaren 18ko Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2000/46/EE direktiba, Diru Elektronikoko Erakundeek (DEEek) euren jarduerari ekiteko duten irisgarritasunari hala nola erakunde horien zuhurtziazko gainbegiratzeari buruzkoa (Direktiba besterik gabe, aurrerantzean) eguneratu eta ordeztu duena.

- Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren **2009/109/EE direktiba**, irailaren 16koa (urriaren 2ko EBAO), ondorengo hauek aldatzen dituenak: Kontseiluaren 77/91/EEE direktiba, 1976ko abenduaren 13koa; Kontseiluaren 78/855/EEE direktiba, urriaren 9koa; Kontseiluaren 82/891/EEE direktiba, abenduaren 17koa eta Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2005/56/EE direktiba, urriaren 26koa, bat-egiteen eta banantzeen kasuetan bete beharreko prestakuntza eta dokumentazioari dagokienez.

Aurrezki Kutxa Federatuen eboluzioa

2009ko ekitaldian, nazioarteko sistema finantzarioaren panoramak aurreko ekitaldia amaitu zeneko bide gorabeheratsu beretik jarraitu du. Egoera ekonomikoak eta merkatuen egoerak urtearen zatirik handienean beheranzko joera argia izan dutela esan daiteke, sektore publikotik eta instituzio edo erakundeen aldetik likidezia injektatuz, politika monetario hedakorra eginez edo laguntza ugari ezarriz egoera zuzentzeko ahalegin izugarriak egin diren arren, orain arte ezagutu diren krisirik handienetan besterik lortu ez ziren minimoak berreskuratuz. Ezegonkortasuna eta zalantza, beraz, ekitaldiaren ezaugarri behinenak aipatzeko.

Hilabeteek aurrera egin ahala, ordea, joera-aldaketarako zeinuak sumatzen hasi gara, eta agertu dira jardura ekonomiko eta finantzarioaren susperraldiaren lehen zantzuak, berriro ere normaltasunera itzultzeko pixkanakako bideari ekinez. Horrela, merkatu monetarioetan tentsioa gutxituz joan da, oraindik ere krisiaren aurreko mailetara itzuli arteko bidea luzea den arren. Esan beharra dago, dena den, finantzaketako kostuak, urtearen aurreneko zatian posizio altuak izan ondoren, baretuz eta apalduz joan direla pixkanaka, handizkako merkatuetarako sarbidea malguagoa gertatzearekin batera. Enpresek jaulkitako zor korporatiboak protagonismo handia berreskuratu du, interes-tasa erakargarrien babesean, eta horrekin batera finantzaketa-kostuak murriztu egin dira, posizioak epe luzeagoetara gehitzen saiatuz. Distentsio-giro horretan bertan, erakunde finantzarioek euren aktiboak murriztu egin dituzte.

INTERES-TASAK, EPE LABURRERA

	EBZren esku-hartze mota	Banku artekoa 3 hilabete	Euribor Urtebete
Abendua 2008	2,50	3,29	3,45
Abendua 2009	1,00	0,71	1,24
aldaketa op-tan	-1,50	-2,58	-2,21
aldaketa erlatiboa	-60,0%	-78,4%	-64,0%

Iturriak: Espainiako Bankua eta elaborazio propioak.

Hala ere, normaltasunetik oso urrun dauden portaerak ere ikusten dira zenbait aldagaitan. Kredituaren eskaerak beheranzko bidea egin du, eta horrekin batera igo egin dira berankortasun-mailak, egunetik egunera zuzkidura-maila handiagoak eskatuz. Nazioarteko erakunde eta agintari finantzario eta politiko nagusiak nahiko ados daude, oro har, eta denek diote premiazkoa dela sistema finantzarioa, bere joko-arauak eta bere arkitektura instituzionala berregituratzea, azken garaioan bizitakoan antzeko kolapsorik etorkizunean berriro gerta ez dadin.

Gainbegirada finantzarioko sisteman gertatu diren akatsak, krisiarekin nabarmendu direnak, bai izaera espezifikokoak eta baita orokorrean ere, eta sarritan mugaz gaindikoak diren jarduerak arautzen dituzten gainbegirada nazionalen sistemetan gertatutako atzerapenak direla medio, Europako Batzordeak erreforma handiguratsuen sail bat proposatu du arkitektura finantzario europarra goitik behera aldatzeko, eta aldi berean EBko zenbait herrialdek abian jarri dituzte jadanik gainbegiratze-sistemei buruzko erreformak, bere jarduteko eskumen-eremuen barruan herrialde horietako bakoitzak. Sinkroniarik ezak

eta ikuspegi aniztasunak zalantzan edo arriskuan jar lezake, dena den, erreforma horien arrakasta.

Eta erreforma-giro horren baitan sortu da, hain zuzen ere, gainbegiratzeko egitura berri bat Europako Erkidegoaren mailan. Horrela, arkitektura finantzario europarra berrantolatze sistema berri bat proposatzen du Europako Batzordeak, arriskuen kontrolari ekiteko asmoz (European Systemic Risk Board egituraren sorrerarekin) eta baita mugaz gaindiko jardueren kontrolari ere, Espainian Bankuen Berregituraketa Ordenaturako Funtsa edo FROB delakoa sortzen den bitartean sistema finantzarioaren berrantolaketako prozesua errazteko. Aldi berean, Europako Bankuen Agintaritzak, Europako Aseguruen eta Erretiroko Pentsioen Agintaritzak, eta Europako Merkatuen Agintaritzak erakundeak sortzeko pausoak ere eman dira.

Europako zenbait herrialdek egindako jardueren artean sinkroniarik ez dagoenez, oinarrizko adostasuna egin da erreformak kontrol handiagoa eta gainbegiratzeko sistema hobekia lortzera bideratzeko. Beharrezkoa da kapitalaren eskakizunak gehitzea, ongialdi ekonomikoko garaietan bereziki, eta baita likidezia kontrolatzeko arauak indartzea ere. Arrisku sistemikoa dakarten erakundeentzat erregimen bereziak ezartzeko premiak ere guztion adostasuna lortu du, eta gisa horretako erakundeak dira jarduten duten merkatuari begira handiegiak direnak (too big to fail).

Agintari monetarioek ezarritako neurri pizgarrien haritik —eta beste batzuen artean, diruaren tasa ofizialak urtarrean, martxoan, apirilean eta maiatzean ondoz ondo jasandako murrizketetan gauzatzen dira neurri horiek— Euriborrek zuzenketa gogorra izan du, % 1,24an kokatzeraino, maila horrekin itxi baitzuen ekitaldia. Horrela, hiru hileko tasa % 3,29tik % 0,71ra pasatu da (258 oinarrizko puntuko murrizketa 2009ko abenduan, aurreko abenduarekin alderatuz gero) eta urtebeterako tasa, berriz, % 3,45etik % 1,24ra (221 op-ko murrizketa epealdi berean). Interes-tasen murrizketa orokorreko mugimendu oso antzekoak ikusi dira baita Estatu Batuetan, Japonian, Erresuma Batuan, etab.

Horrekin batera, herrialde garatueta defizit publiko gero eta handiagoei aurre egiteko bonuen kopuru handiak erregistratu dituen zor publikoko merkatuak portaera nahiko egonkorra izan du. Hala ere, hegazkortasun gero eta handiagoa ikusten da zor publikoko merkatuetan urte-amaieran, eta horrela merkatuek arrisku-prima gorakorak eskatzen dizkiete beren kontu publikoetan desoreka nabarmenak eta garrantzitsuak dituzten ekonomiek jaulkitako tituluei. Eta konbergentzia eta normalizazioko prozesu baten ondotik, 10 urterako bonu alemanarekiko gehikuntza garrantzitsuak ekarri ditu horrek interes-tasen diferentzietan, urtearen itxieran oinarrizko 60 punturen inguruan kokatuz Espainiaren kasuan.

Dolarraren kanbio-tasa euroarekiko nahiko egonkor mantendu da, % 1,5eko tasaren inguruan betiere.

Aurtengo ekitaldian zehar, bestelako sektore egoiliarrek (BSE) Espainiako kreditu-erakundeetan dituzten gordailuak 1,19 bilioi eurotara iristen dira, eta urtean izandako hazkunde absolutua 36.677 milioi eurokoa izan da, % 3,2koa alegia. Epealdi berean, inbertsio kolektiboko tresnetan kudeatutako ondareak % 3,7 egin du beheara termino gordinetan Espainian eta horrek aurreko ekitaldiaren itxieran baino 6.500 milioi euro gutxiago esan nahi du. Saldo totala 169.900 milioi euroraino iristen da. Balorazioko irizpideei dagokienez, aurreztaileen harpidetzen eta itzulketen guztizko garbiak murrizketa are nabarmenagoa izan du, % 8,6koa hain zuzen ere.

BSEei bideratutako kreditu-inbertsioko jarduerari dagokionez, ekitaldiko azken saldoa 1,84 bilioi eurokoa da, eta hori aurreko ekitaldiko itxieran zeuden 1,86 bilioiekin konparatuz 6.552 milioi euroko murrizketa bat ateratzen da, -% 0,35 alegia. Ondasun-bermearekin emandako finantzaketa, bere aldetik, 1,11 bilioi eurokoa da, % 0,64ko eta 7.055 milioi euroko gehikuntza egin ondoren, eta horietatik 1,07 bilioi euro dira hipoteka-bermea dutenak (+% 0,98 eta 10.450 milioi euro, hurrenez hurren).

Epigrafe nagusien laburpena

Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen jarduketa aldagai makroekonomikoek, oro har, jasandako beherazko portaera horren barruan sar daiteke. 2009an erakunde kideen multzoak zergen aurretik sortutako irabazia 576 milioi eurokoa izan da, hau da aurreko ekitaldikoa baino % 9,2 txikiagoa, baina Aurrezki Kutxen sektoreak jasan dituen uzkurketa horietatik nahiko urrun, hala ere.

Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen Balantze Totalak 78.396 milioi euroko guztizkoa osatzen du 2009an, eta % 1,9 egin du gora aurreko ekitaldiari begira.

Hartzekodunen baliabideek 2.022 milioi euroko murrizketa izan dute (-% 3,4), 57.803 milioi euro osatuz guztira, eta horrek balantzearen % 74 esan nahi du.

Era berean, Administratutako Baliabide Komertzialei dagokienez, eta hor sartzen dira Hartzekodunen baliabideak nahiz balantzean sartu gabe geratu diren bezeroetatik erakarrirako baliabideak, Inbertsio Kolektiboko Erakundeekin eta Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeekin egindako eragiketei dagozkienak, % 3,7ko igoera izan dute, hau da aurreko ekitaldian baino 2.279 milioi euro gehiago, 63.410 milioi euro osatzeraino guztira.

EAEko AURREZKI-KUTXAK
(balio absolutuak)

Kontzeptua	2008	2009
Baliabide Propioak	5.844	6.109
Hartzekodunak	46.212	44.571
Kreditu Inbertsioa	43.362	44.092
Gizarte Ekintzaren Funtsa	271	328
Balantzea, guztira	58.156	59.012
Irabazia zergen aurretik	484	440
Bulego kop.	891	883
Enplegatu kop.	6.078	5.642

Zifra ekonomikoak milioi eurotan

HEGO EUSKAL HERRIKO FEDERAZIOKO AURREZKI-KUTXAK
(balio absolutuak)

Kontzeptua	2008	2009
Baliabide Propioak	6.977	7.319
Hartzekodunak	59.826	57.803
Kreditu Inbertsioa	56.679	57.388
Gizarte Ekintzaren Funtsa	286	343
Balantzea, guztira	76.904	78.396
Irabazia zergen aurretik	634	576
Bulego kop.	1.270	1.219
Enplegatu kop.	8.050	7.536

Zifra ekonomikoak milioi eurotan

Federazioko Aurrezki Kutxek, egoera ekonomikoak bizi dituen une zail eta latz hauetan, tinko eutsi diote eragile ekonomiko eta sozialekin hartua duten konpromisoari, inbertsio produktiboak egiteko, etxebizitza nahiz kontsumoaren arloko premiak eta oro har eragile horien beharrak asetzerara bideratutako jarduerak finantzatzeko baliabideak eskainiz. Zentzu horretan, kreditu-inbertsioak 57.388 milioi euroko saldoa izan du, hau da 2008an baino 709 milioi euro gehiago, eta horrek % 1,3ko hazkundera esan nahi du. Ondasun-bermea duten eragiketek % 2,2 egin dute gora. Era berean, gure erakundeen balantzean dauden zalantzezko aktiboak ere % 43,2an igo dira, 1.618 milioi eurotaraino iritsiz.

Eta Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen balore-zorroari dagokionez, 12.452 milioi eurotaraino iristen zen horren balioa 2009ko itxieran, eta horrek % 1,4ko igoera esan nahi du aurreko urtearekin alderatuz gero.

Baliabide propioak

Erakunde finantzario batek dituen baliabide propioek baldintzatzen dute erakunde horren kaudimena. Indarrean dagoen lege-esparruak xedatzen duenez, erakundeak bere gain hartzen dituen arriskuak eta baliabide propioetat konputa daitezkeen aktiboak lotzen dituen berme-koefizienteak % 8koa izan behar du gutxienez. Eta konputatzeko orduan, balantzean agertzen diren erakundeen zuzkidura-funtsak, erreserbak eta arriskuen multzora bideratutako funtsak hartuko dira kontuan, batez ere. Baliabide propioek ezartzen dute erakunde finantzarioen kapitalizazio-maila. Baliabide horiek indartu eta sendotzea da, hain zuzen ere, gaur egun gehien eztabaidatzen ari den neurrietako bat, etorkizuneko krisi posibleak saihesteko sistema finantzarioei, orokorrean, segurtasun-maila ahalik eta handiena emateko bidean.

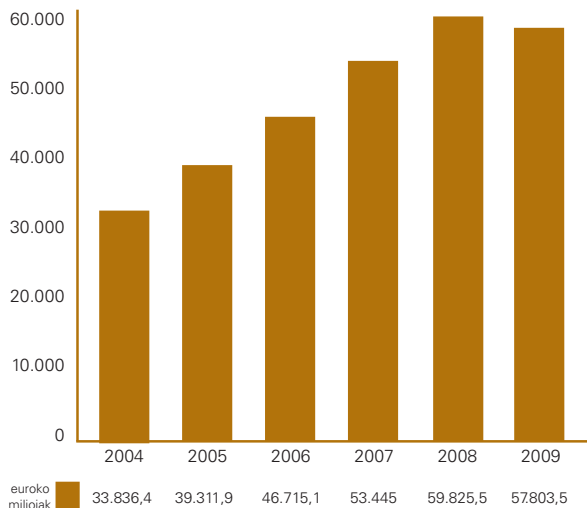
Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxek erabilgarri izan dituzten kontabilitateko baliabide propioak 7.319 milioi eurokoak ziren 2009ko ekitaldia ixterakoan, aurreko ekitaldian baino 342 milioi euro gehiago, edo % 4,9 gehiago bestela esanda. Eta horrek ondo erakusten du erakunde horiek, beren kaudimen-mailetan aurrera egiteko, urtean zehar kapitalizazioan egindako ahalegina. Baliabide propio konputagarrien zifra horretan, % 75,9 oinarritzko edo 1. kategoriako baliabide propioak dira. Baliabide propioen zifra totalak % 17ko berme-ratioa ematen du, indarrean dagoen legeriak ezarritako gutxieneko eskakizunei dagokienaren halako bi baino gehiago, eta zifra horrek ezartzen du, hain zuzen ere, Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen taldeak duen kaudimen-maila altua.

Hartzekodunak

Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen balantzeetan agertzen diren hartzekodunen baliabideak 57.803 milioi eurokoak dira, eta aurreko abenduari begira % 3,4ko beherakada izan dute, 2.022 milioi euroko jaitsiera alegia.

Baliabideak eskuratzeko jarduera gordailuen eboluzioan islatzen da, inbertsio kolektiboko eta borondatezko gizarte-aurreikuspeneko erakundeekin egindako eragiketen saldo garbiarekin batera.

Bezeroen zorrak
Zenbatekoak milioi eurotan

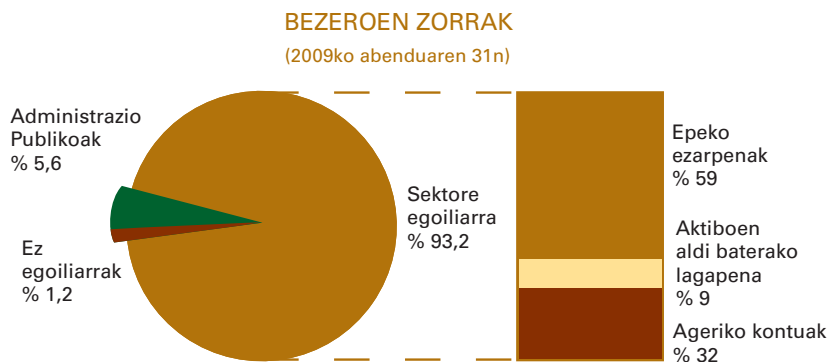
Baliabide horiek 63.410 milioi euroko saldoa dute, aurreko itxialdiko saldoa 2.279 milioi eurotan gaindituz; sailaren hazkundera, beraz, % 3,7koa izan da.

Administrazio Publiko Egoiliarrek % 5,6ko ekarpena egiten diote Bezeroekiko Zorrak sailaren saldo totalari; eta horren osieran administrazio autonomikoek dauzkaten saldoak nabarmentzen dira batez ere. Sektore pribatutik datozen saldoak Bestelako Sektore Egoiliarrek izeneko atalean agertzen dira, eta zifra horren % 93,2 hartzen dute. Azkenik, Ez Egoiliarretatik datozen saldoek totalaren % 1,2 besterik ez dute hartzen.

Bestelako Sektore Egoiliarrek ataleko saldoen artean, partida nagusia Epeko Ezarpenei dagokie (% 59arekin), eta segidan datoz Ageriko Gordailuak (% 32arekin). Aldi baterako Lagapenek osatzen dute gainerako % 9. Saldo pribatuen osagai desberdinek balantzean duten egitura eta bakoitzaren pisu erlatiboak mantendu egiten dira, oro har.

Aurreko ekitaldian behatutakoaren justu alderantziz, IKEek kudeatutako baliabideen eboluzioa oso positiboa izan da Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen multzoan. Kudeatutako ondarea 7.473 milioi eurokoa izan da guztira, % 12,9ko hazkundea izan ondoren, eta horrek 857 milioi euro gehiago esan nahi du urtean.

Ildo berean kokatzen da borondatezko gizarte-aurreikuspeneko erakundeen, BGAEen eta pentsio-funtsen portaera positiboa, erakunde horiek % 11,04ko hazkundea izan baitute, 513 milioi euroko bariazio positiboari dagokiona hain zuzen ere. Gisa horretan, erakunde horiek kudeatutako ondarearen balioa 5.168 milioi euro inguruan kokatu da 2009ko itxieran.

Azkenik, Balore Negoziagarritan Adierazitako Zorrak sailari eta Mendeko Pasiboei dagozkien saldoak 5.733,1 milioi euroko mailaraino iritsi dira 2009ko itxieran. Eta aurreko ekitaldiarekin alderatuz gero, zifra horrek 2.430,6 milioi euroko gorakada absolutua suposatzen du edo % 73ko bariazioa, urteko tasari dagokionez.

Espainiako Bankuak argitaratutako datuen arabera, Aurrezki Kutxek zeukaten 2009ko itxieran, merkatuko kuotarik handiena administrazio publikoen eta bestelako sektore egoiliar batzuen gordailuei zegokienez, bai Nafarroan eta baita EAEn ere.

ADMINISTRAZIO PUBLIKOEN ETA BESTE SEKTORE EGOILIAR BATZUEN GORDAILUAK

abendua-09	Bankuak	Aurrezki Kutxak	Kreditu Kooperatibak
Araba	23,5	51,5	25,0
Gipuzkoa	27,7	52,3	20,0
Bizkaia	36,1	50,6	13,2
EAE	31,6	51,3	17,1
Nafarroa	20,1	52,8	27,1

Ondoko datuetan ikus daitekeen bezala, administrazio publikoen eta bestelako sektore egoiliarren gordailuei zegokien merkatuko kuota % 51,3koa zen (-2,1 pp), bankuen sektorearena 31,6koa (+1,1 pp) eta kreditu-kooperatibena % 17,1ekoa (+0,9 pp) zen bitartean. Nafarroan, bere aldetik, Aurrezki Kutxen kuota % 52,8ra iritsi da (-1,0 pp), bankuen sektorearena % 20,1era (0,0 pp) eta kreditu-kooperatibena % 27,1era (1,0 pp) ailegatu diren bitartean.

Iturria: Espainiako Bankua - Buletin Estatistikoa eta elaborazio propioak - 2009ko abenduko datuak.

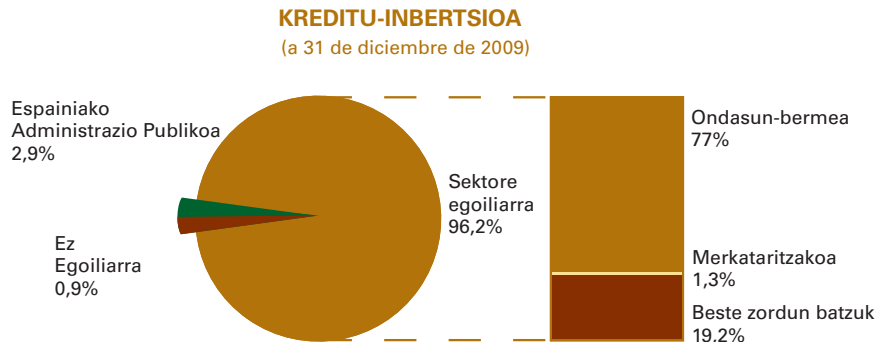
Kreditu-inbertsioa

Aipatutako krisiaren ondorioz higiezin merkatuan agertu den ezegonkortasunak bere eragina izan du bai kredituen eskaeran eta baita erakunde finantzarioek emandako maileguen orientazioan ere. Sistemaren baitako likideziaren eskasiak, eragileen arteko konfiantza faltak, edo aktibo inbiliarioen balioan gertatu den beherakadak eragin guztiz negatiboa izan dute merkatuan, berankortasunaren gorakada ekarri eta bertako jardueraren eritmoak murriztu eta laburtuz.

Testuinguru horretan, Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxek bere bezeroen premia finantzarioei kasu egiten eta horiek betetzen jarraitu dute, bere jarduera merkatuetako baldintza aldakorretara egokituz. Horrela, bada, Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxek guztira emandako kreditua 57.387,8 milioi eurotara iristen da, alegia 709 milioi euroko finantzaketa osagarria eskaini dute, termino absolutuetan eta horrek urte arteko tasan % 1,3ko hazkundea esan nahi du.

Gorakada horretatik, % 62 (440,4 milioi euro) BSEei dagokie, eta hor hazkunde garrantzitsua izan dute ondasun-bermeko eragiketek (+% 2,2koa), bestelako sektore egoiliarrena % 0,8koa izan den bitartean. Administrazio Publiko egoiliarren kredituak, bere aldetik, 355,3 milioi euroko hazkundea izan du, aurreko ekitaldiko zifra baino % 28 handiagoa. Bestelako sektore ez egoiliarrek, aldiz, 86,5 milioi eurotan murriztu dute bere azken saldoa (-% 13,7 hain zuzen ere).

Finantzaketa osotik, inbertsioaren % 96,2 sektore pribatura bideratzen da eta % 2,9% sektore publikora, gainerakoa (% 0,9 alegia) sektore ez egoiliarra doan bitartean. Modalitateen arabera, sektore pribatuaren barruan, ondasun-bermeko eragiketek % 77 hartzen dute, eta jarraian epeko beste zordun batzuk azaltzen dira, % 19,2arekin, osagairik esanguratsuenak bezala.

Kreditu-inbertsioaren totaletik, etxeetako gastua finantzatzera bideratutako eragiketek guztizkoaren % 64 hartzen dute (+1,8 pp), % 4,7koa izanik urteko hazkundea eragiketa horietan. Produzizio jardueretara bideratutako finantzaketek totalaren % 33 hartzen dute, eta aurreko urteko zenbateko baliokidearekin konparatuz hazkundea % 2,8koa izan da.

Zalantzakto aktiboetan izandako hazkundeak 1.618 milioi eurotan kokatzen du atal horren saldoa ekitaldiaren itxieran, eta horrek 488 milioi euroko gorakada esan nahi du, hau da % 43,2ko hazkunde-tasa, bestela esanda.

Espero zitekeen bezala, Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen berankortasun-indizeak gora egin du, oraindik ere aurrezki-kutxen eta gainerako erakunde finantzarioen sektoreak multzoan duen mailaren azpitik dauden arren. Berankortasun-indizea % 2,42koa da urtearen itxieran, izanik % 2,86koa BSE eragiketei dagokien indizea, Horrez gain, zalantzazko eragiketa horien estaldura-tasa % 83,8an kokatu zen.

ADMINISTRAZIO PUBLIKOEI ETA BESTELAKO SEKTORE EGOILIARREI EMANDAKO KREDITUA

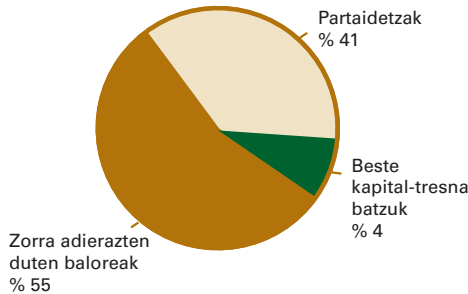
abendua-09	Bankuak	Aurrezki Kutxak	Kreditu Kooperatibak
Araba	30,8	50,0	19,1
Gipuzkoa	34,7	46,4	18,9
Bizkaia	41,1	46,2	12,8
EAE	37,5	46,8	15,6
Nafarroa	26,1	47,7	26,2

Iturria: Espainiako Bankua - Buletin Estatistikoa eta elaborazio propiokoak - 2009ko abenduko datuak.

Eta kreditu-jarduerari dagokionez, Espainiako Bankuak argitaratutako 2009ko abenduari buruzko datuen arabera, eta Aurrezki Kutxek bai erakunde publikoei eta baita eragile pribatuei ere emandako finantzaketa kontuan hartuz, aurrezki-kutxak dira merkatu-kuotarik handiena hartzen dutenak, dela EAEn % 46,8arekin (+1,5 pp) dela Nafarroan ere, % 47,7ko kuotarekin (+0,4 pp). Jarraian bankuak agertzen dira EAEn kuotaren % 37,5arekin (-2,7 pp) eta kreditu-kooperatibak Nafarroan, % 26,2arekin (+1,1 pp). Hirugarren lekuan, kreditu-kooperatibek bideratzen dute EAEn emandako kredituaren % 15,6 (+1,1 pp) eta bankuek Nafarroari dagokionaren % 26,1 (+0 pp).

Baloreen kartera

BALOREEN KARTERA (2009ko abenduaren 31n)

Aurtengo ekitaldian zehar Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen Baloreen Zorroak 167,1 milioi eurotan egin du gora, hau da % 1,4ko hazkundera aurreko ekitaldiko itxierarekin alderatuz, 12.452,4 milioi euroko saldoa lortuz guztira.

Partaidetzen gorakada garrantzitsua gertatu da, 198,2 milioi euroko hazkunderarekin eta horrek % 4ko bariazioa esan nahi du. Hazkunde hori talde bereko erakundeei dagozkien eragiketetara dago bideratua batez ere. Bestalde, eta partaidetzen gorakadaren zati baten jatorri moduan, Bestelako Kapital Tresnak izeneko atalean ere 107,7 milioi euroko murrizketa bat ikus daiteke, eta horrek % 17,9ko beherakada esan nahi du. Azkenik, Zorra adierazten duten baloreek 76,6 milioi euroko gorakada izan dute, % 1,1eko hazkundera, alegia.

Aktibo likidoak

Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxek ekitaldiaren itxieran dituzten likideziako posizioak aurreko urtean zituztenak baino handiagoak dira, eta horrek nabarmen jartzen du erakunde horien agregatuan ez dagoela likideziako zailtasunik apenas. Alderdi horri esker etxeko ekonomiei eta ekonomia produktiboei finantzaketa eskaintzea errazagoa gertatu da. Aktibo likidoen saldo agregatua 11.775,7 milioi eurotaraino iristen da, urte arteko % 2,4ko tasaren araberako gorakada suposatuz, 277,2 milioi euroko zenbatekoan hain zuzen ere.

HEHAKF	Balio absolutuak		Aldaketa aurreko urtearekiko	
	2008	2009	2008	2009
1. Kutxa eta gordailuak banku zentraletan	1.201,9	2.548,4	7,3%	112,0%
2. Estatuaren zorrak	6.752,0	6.828,6	53,7%	1,1%
3. Kreditu-erakundeak	3.544,6	2.398,7	0,0%	-32,3%
GUZTIRA	11.498,5	11.775,7	26,9%	2,4%

Zenbatekoa milioi eurotan
Iturria: HEHAKF

Jarraitutako eboluzioan posiziorik likidoenek, —hau da Kutxan mantendutako saldoek eta banku zentraletan egindako gordailuek— izan dute hazkunderik handiena (+% 112,0koa), eta neurri txikiagoan Estatuko Zorrak (+% 1,1). Banku arteko merkatuaren bitartez beste erakunde batzuei lagatako saldoek, euren aldetik, % 32 egin dute behera.

Emaitza-kontua

2009ko ekitaldian, bere aurpegiak zakar eta garratzena erakutsi du krisi finantzarioak. Horren eraginez, sistema finantzarioari laguntzeko neurriekin jarraitu behar izan dute agintari ekonomiko eta finantzarioek, izaera espantsibo edo hedakorreko politikak aplikatuz. Politika horietan erreferentziako interes-tasen murrizketa izan da funtsezko helburuetako bat, ekitaldiaren zatirik handiengan, merkatuei prezioa jaisteko modu bezala. Ameriketako Estatu Batuetan edo Europar Batasunean, ekonomiarik aurreratuenen adibide bana aipatzearen, izandako mugimendua desberdina izan da, ordea. Herrialde bateko nahiz besteko arduradun monetarioek euren politikak sinkronizatu beharrean, erreakzionatzeko abiadura oso diferentea izan da. Interes-tasen murrizketak bizkorrago gertatu ziren eta gogorragoak izan ziren Atlantikoaren bestaldean, Europako Banku Zentralak, agian bere arreta guztia prezioei eusteko lanetan jartzeagatik, zentzu berean, bai, baina askoz ere motelago erreakzionatu zuen bitartean.

HEHAKF GALDU-IRABAZIEN KONTU PUBLIKOA, 2009	Zenbateko absolutuak	% BBATen gain	aldaketa %tan BBATen gain
Interesak eta errendimendu asimilatutak	2.546,81	3,31	-1,26
Interesak eta karga asimilatutak	1.382,66	1,79	-1,36
INTERES-MARJINA	1.164,15	1,51	0,10
Kapital-tresnen errendimendua	216,24	0,28	-0,29
Jasotako komisioak	354,04	0,46	-0,02
Ordaindutako komisioak	34,09	0,04	-0,01
Eragiketa finantzarioen emaitza	281,33	0,37	0,25
Kanbio-diferentziak (garbia)	-3,93	-0,01	-0,03
Beste ustiapen-produktu batzuk	33,69	0,04	-0,01
Beste ustiapen-karga batzuk	26,91	0,03	0,01
MARJINA GORDINA	1.984,52	2,58	0,01
Administrazio-gastuak	808,66	1,05	-0,06
Amortizazioa	106,61	0,14	0,01
Hornidurera egindako zuzkidurak (garbia)	150,30	0,20	0,11
Galerak, aktibo finantzarioak hondatzeagatik (garbia)	320,40	0,42	-0,02
USTIAPENEN KONTU JARDUEREN EMAITZA	598,55	0,78	-0,04
Galerak, gainerako aktiboak hondatzeagatik (garbia)	72,06	0,09	0,03
Irabaziak (galerak), salmentako aktibo sailk. ez-arrunten bajaran	51,57	0,07	-0,04
Diferentzia negatiboa negozio-konbinazioetan	0,00	0,00	0,00
Irabaziak (galerak), salmentako aktibo arrunt ez-sailk. eragik. etenak	-2,24	0,00	0,00
EMAITZA ZERGEN AURRETIK	575,82	0,75	-0,11
Irabazien gaineko zerga	17,60	0,02	0,08
Gizarte Ekintza eta funtsetara egin beharreko nahitaezko zuzkidura	0,00	0,00	0,00
AURREKO EKITALDIKO ERAGIK. JARRAITUEN EMAITZA	558,21	0,72	-0,19
Eragiketa etenen emaitza	0,00	0,00	0,00
EKITALDIKO EMAITZA	558,21	0,72	-0,19

Zenbatekoak milioi eurotan
Iturria: HEHAKF

Interes-tasa murriztuen giro batean, eragileen artean mesfidantza eta merkatuetan hegazkortasuna izanik nagusi, batik batik bitartekaritza orokorreko jardueretara bideratuak dauden erakunde finantzarioen kudeaketa zailagoa eta nekosoagoa gertatzen da.

2009ko ekitaldian zehar Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxek lortutako Interes eta Errendimendu Asimilatuek 2.546,8 milioi euroko zenbatekoa egiten dute guztira, eta zifra horrek 825,9 milioi euroko beherakada suposatzen du 2008ko datuarekiko (-% 24,5eko murrizketa). Termino erlatiboetan, aldiz, hau da ekitaldian zehar mantendutako batez besteko aktibo totalen (BBATen) bolumenarekin zuzendu ondoren, sarrera finantzario horiek % 3,31 suposatzen dute, izanik beherakada 1,26 puntu portzentualekoa aurreko urteko datu berari begira.

Bitartekaritzako jardueran egindako Kostu Finantzarioak 1.382,7 milioi eurokoak izan dira, eta horrek esan nahi du kostu horiek % 40,6 egin dutela behera. BBATei dagokienez, kostu finantzarioek % 1,79 suposatzen dute, 1,36 puntu portzentual jaitsi ondoren.

Kostu finantzarioek sarrera finantzarioekin alderatuz gero izan duten uzkurketa handiagoaren ondorioz, hobekuntza bat gertatzen da Interesen marjina, eta hobekuntza horrek ez du bitartekaritzako jarduera purua besterik islatzen. Lortutako hazkundea 119,8 milioi eurokoa izan da, saldoa 1.164,1 milioi eurotan kokatuz. Hurbilketa negozioari dagokion terminoetan eginez gero, interesen marjina % 1,51koa da BBATen gain, aurreko ekitaldiari dagokion emaitza 0,10 puntu portzentualetan gaindituz.

2009an Kapital Tresnen Errendimenduek 216,2 milioi euro eman dituzte guztira, eta uzkurto ere, antzeko zenbatekoan uzkurto dira (202,3 milioi euroko murrizketa); sarrerak ere gutxitu egin direla esan nahi du horrek (% 48,3an, hain zuzen ere). Eta BBATei buruzko termino portzentualetan, magnitude horrek % 0,28ren balioa dauka, aurreko urtean baino - 0,29 puntu portzentual gutxiago hain justu.

Komisioengatik sarrera garbi bezala, Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxek lortutako emaitzak apenas aldatu diren termino absolutuetan: 319,9 milioi euro izan dira guztira, eta zifra horrek 0,42 pp esan nahi du BBATen gain, 0,01 puntu portzentualeko atzerakada izan ondoren.

Eragiketa Finantzarioen Emaitza garbiek hazkunde oso garrantzitsua izan dute, 281,3 milioi eurotara iritsiz guztira (% 0,37 BBATen gain), ekitaldian % 229ko igoera izan eta gero. Osagarik dinamikoena Negoziazio zorroaren emaitzek egindako ekarpena biltzen du, eta horiek 99,3 milioi euro ematen dituzte (% 0,13 BBATen gain), 2008an izandako 26 milioi euroko galeren beste muturrean kokatzeraino hain zuzen ere. Horrez gain, Ustiapeneko Beste Produktu batzuen eta Ustiapeneko Beste karga batzuen emaitza garbia 6,8 milioi eurokoa izan da, alegia % 0,01 BBATei dagokienez.

Marjina Gordina 1.984,5 milioi eurokoa da guztira, 89,4 milioi euroko hazkundea izan baitu (+% 4,7koa); horrek 0,01 pp-ko igoera esan nahi du, 2008ko % 2,57tik aurtengo % 2,58ra pasatuz, eta beraz aurreko ekitaldiko baino maila zertxobait altuagoari eutsi dio.

Administrazioko gastuak, eta hemen pertsonaleko gastuak sartzen dira osagai garrantzitsuena bezala, 808,7 milioi eurokoak izan dira, aurrekoak baino 7,2 milioi euro beherago kokatuz. Gastu horiek % 1,05 hartzen dute BBATei dagokienez, alegia gastu hauen murrizketan aurrerapena 0,06 pp-koa izan da.

Zuzkidurek eta Hornidurek nabarmen egin dute gora, Federazioko Aurrezki Kutxen kaudimena gordetzeko erabili izan diren zuhurtziarik handieneko irizpideak aplikatuz. Guztira 150,3 milioi eurokoa izan da atal horren zenbatekoa, hau da iaz baino 89,1 milioi euro gehiago (+% 145,4ko hazkundea). Xehetasun horrek ere bere isla du baita termino erlatiboen azterketari dagokionez ere (BBAT), eta 2008ko 0,08 pp-tik 0,20 pp-ra pasatu da 2009an. Aktibo Finantzarioen Narriaduragatik Galerak, bere aldetik, 320,4 milioi euroraino igo dira, eta horrek termino erlatiboetan % 0,42ko igoera esan nahi du (-0,02 pp).

Aurreko elementu guztien baturak Ustiapeneko Jardueren Emaitzan du bere isla, eta horrek aurreko ekitaldian lortutako maila hobetu egin du, 598,5 milioi eurotako baita, 2008an baino 3,5 milioi euro gutxiago alegia. Horrek % 0,78 esan nahi du BBATei dagokionez, aurreko % 0,82 baino zertxobait apalagoa.

Beste aktibo batzuen nariaduragatik izandako galerak (72,06 milioi eurokoak; -0,09 pp) eta beste aktibo batzuen irabaziak (51,6 milioi eurokoak) konputatu ondoren, Zergen aurreko Emaitzak 575,8 milioi euroko saldoa dauka, hau da 2008an baino 58,1 milioi euro gutxiago. Zifra honek % 0,75 egiten du BBATei dagokionez (-0,11 pp aurreko urtearekin alderatuz). Ekitaldiaren emaitza, zergen ostean, 558,2 milioi eurokoa da, % 17,3ko beherakada izan eta gero (eta horrek 116,5 milioi euroko balioa esan nahi du termino absolutuetan).

Emaiza-kontua

GALDU-IRABAZIEN KONTU PUBLIKOAK ABENDUA 2009	HEHAKF		CECA	
	% BBATen gain	aldaketa %tan BBATen gain	aldaketa %tan BBATen gain	aldaketa %tan BBATen gain
Interesak eta errendimendu asimilatuak	3,31	-1,26	3,63	-1,43
Interesak eta karga asimilatuak	1,79	-1,36	2,10	-1,50
INTERES-MARJINA	1,51	0,10	1,53	0,07
Kapital-tresnen errendimendua	0,28	-0,29	0,17	-0,12
Jasotako komisioak	0,46	-0,02	0,45	-0,04
Ordaindutako komisioak	0,04	-0,01	0,06	0,00
Eragiketa finantzarioen emaitza	0,37	0,25	0,24	0,10
Kanbio-diferentziak (garbia)	-0,01	-0,03	0,02	0,00
Beste ustiapen-produktu batzuk	0,04	-0,01	0,06	0,00
Beste ustiapen-karga batzuk	0,03	0,01	0,04	0,01
MARJINA GORDINA	2,58	-0,01	2,36	0,00
Administrazio-gastuak	1,05	-0,06	0,98	-0,09
Amortizazioa	0,14	0,01	0,10	0,00
Horniduretara egindako zuzkidurak (garbia)	0,20	0,11	0,03	-0,02
Galerak, aktibo finantzarioak hondatzeagatik (garbia)	0,42	-0,02	0,79	0,13
USTIAPENEO JARDUEREN EMAITZA	0,78	-0,04	0,47	0,00
Galerak, gainerako aktiboak hondatzeagatik (garbia)	0,09	0,03	0,13	0,10
Irabaziak (galerak), salmentako aktibo sailk. ez-arrunten bajaran	0,07	-0,04	0,05	-0,03
Diferentzia negatiboa negozio-konbinazioetan	0,00	0,00	0,00	0,00
Irabaziak (galerak), salmentako aktibo arrunt ez-sailk. eragik. etenak	0,00	0,00	-0,03	-0,08
EMAITZA ZERGEN AURRETIK	0,75	-0,11	0,37	-0,20
Irabazien gaineko zerga	0,02	0,08	0,03	0,00
Gizarte Ekintza eta funtsetara egin beharreko nahitaezko zuzkidura	0,00	0,00	0,00	0,00
AURREKO EKITALDIKO ERAGIK. JARRAITUEN EMAITZA	0,72	-0,19	0,34	-0,20
Eragiketa etenen emaitza	0,00	0,00	0,00	0,00
EKITALDIKO EMAITZA	0,72	-0,19	0,34	-0,20

*Sektorearen guztizkotik Gordailuen Berme Funtsean (FGDn) sartuak dauden Aurrezki Kutxak kendu ondoren.

Iturria: HEHAKF, CECA eta elaborazio propioak

2009an, Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen Interes marjina, % 1,51koa BBATen gain, Aurrezki Kutxen sektoreko batez besteko doituia baino zertxobait apalagoa da (% 1,53koa izan baita azken tasa hori), aurreko ekitaldian gertatu zen bezala, oraingo honetan bi datuen arteko aldea orduan baino txikiagoa bada ere. Alde horren arrazoia zera da, kutxa federatuek, interesengatiko eta asimilatuengatiko errendimendu txikiagoak (% 3,31BBATen gain, vs % 3,63) eduki arren, kostu finantzarioen egitura hobea da daukatela hala ere (% 1,79koa, hain zuzen ere, aurrezki-kutxen sektorearen multzoari % 2,10ekoa dagokion bitartean).

Kontu Eskalarren konposizioan aurrera egin eta sakonduz gero, ikus dezakegu Kapital Tresnen Errendimenduak hobeak direla Federazioko Kutxentzat (% 0,28 vs % 0,17), eta, beraz, tresna horiei lotutako emaitza hobeak erakusten dituztela kutxa federatuek. Eta Federazioan uzkurketa handiagoa gertatu arren lortu dira emaitza hobeak (-0,29 pp-koa, aurrezki-kutxen sektoreak 0,12 pp-koa izan duen bitartean).

Komisio garbien emaitza ere zertxobait hobe izan da Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen kasuan: % 0,42koa, sektorearena % 0,39koa izan den bitartean.

Horregatik guztiagatik, eta Marjina Gordinaren sorkuntzaren aurretik, aipatzeko modukoa da Federazioko Aurrezki Kutxek kapital-tresnei lotutako emaitza hobeak sortzen jarraitzen dutela, eta hori beraiek izandako uzkurketa beste aurrezki-kutxena baino handiagoa izan arren gertatu dela.

Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxek lortutako Marjina Gordinak adierazten du bitartekaritza finantzarioko jardueraren laburbilduma, nolabait esateko, eta baita lortutako errendimendu eta komisioen batura garbia ere. Federazioko Aurrezki Kutxen kasuan balio hori % 2,58koa izan da BBATen gain (ehunen bat egin du hobera), aurreko ekitaldiari begira batere aldatzen ez den sektorearen datua, % 2,36koa BBATen gain hain zuzen ere, gaudituz.

Administrazio Gastuak % 1,05eraino igo dira Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen kasuan, izanik murrizketa -0,06 pp-koa 2008ko ekitaldiarekin konparatuz gero. Sektorean, orokorrean, % 0,98koak izan dira gastu horiek, eta aurreko ekitaldiarekiko murrizketa, berriz, -0,09 pp-koa izan da. Ekitaldiko amortizazioek % 0,14ko balioa dute BBATen gain Federazio honetako Aurrezki Kutxentzat, sektore osoari dagokionez magnitude hori % 0,10ekoa den bitartean.

Horniduretara egindako Zuzkidurek ezin hobeto erakusten dute Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxek egindako ahalegin garrantzitsua, datu hori % 0,20koa izan baita BBATen gain, aurreko ekitaldian izandako datua baino 0,11 pp gehiago alegia. Sektoreak bere osotasunean egindako ahalegina % 0,03an kokatzen da, eta horren ondorioz -% 0,02ko beherakada izan du aurreko ekitaldiarekin konparatzen badugu. Eta Aktibo Finantzarioen Narriaduratik sortutako Galerei dagokienez, Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxak % 0,42an mantentzen diren arren BBATen gain, aurreko datua -0,02 pp-tan zertxobait hobetuz, sektorean oro har % 0,79raino iristen dira galera horiek, 0,13 pp-ko gorakada nabarmen eta esanguratsuekin.

Aurreko eragiketa guztien ondorioz, Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen Ustiapeneko Jardueren Emaitza % 0,75koa izan da BBATen gain, 2008ko datua -0,04 pp-tan gutxitu ondoren. Magnitude hori % 0,47koa izan da sektore osoarentzat, oro har, aurreko urtean lortutako mailari eutsiz.

Azkenik, Zergen aurreko Emaitza 0,75 pp-ko balioraino iritsi da 2009an Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen kasuan, eta -0,11 pp-ko murrizketa izan du 2008ko datuarekiko, sektorearen multzoak lortutako emaitza bikoituz (% 0,37an kokatzen da sektorearen datua, bere murrizketa ere bikoitza izan baita, -0,20 pp-koa alegia).

Laburbilduz, bitartekaritzako jarduerak, zentzu hertsian hartuz, sortutako marjinak kasu bietan antzekoak diren arren,

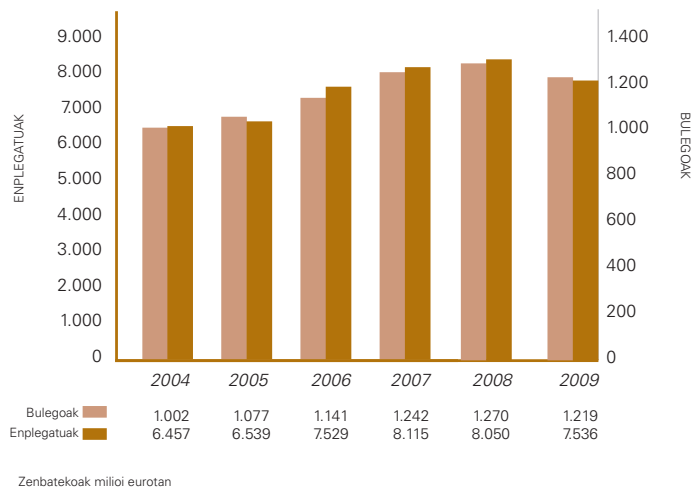
Aurrezki kutxen kasuan sendotu egiten dira datu horiek eragiketa finantzarioek emaitza hobeak lortzen dituztelako eta aktibo finantzarioen narriaduragatiko galerei eutsi egin zaielako (sektore osoan, aitzitik, gorakada handia izan dute galera horiek). Horrela, bada, Ustiapen Marjina islatuak agertzen diren jardueraren emaitza globalak askoz ere positiboagoak jotzen dira Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen aldean; izan ere, gainerako aktiboen galeretan eragin txikiagoa izatea lortu ondoren, Federazioko Aurrezki Kutxek erakusten duten Zergen aurreko Irabazia sektorearen batez bestekoaren halako bi baita. Aurreko azalpen horiei guztiei esker, Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxek lortutako emaitzen balorazioa positibotzat har daiteke, urtean zehar bizi izandako zailtasunak kontuan hartuta.

Bulegoak - Enpleguak

Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxek 7.536 pertsona enplegatu dituzte guztira 2009an (-% 6,4), eta horietatik % 30,4 bere eguneroko lana bere erakunde finantzarioaren jatorrizko lurraldetik kanpo kokatua dagoen bulegoren batean egiten duten enplegatuak dira. Langile kopuruaren murrizketa hori finantza-merkatuaren egungo baldintzek ezarritako lehiakortasunaren hobekuntza eta arrazionalizazioko politika ezinbestekoaren baitan ulertu eta kokatzen da.

Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxen bulego fisikoak dira erakunde horiek beren bezeroekiko duten topagune nagusia, zerbitzuak eskaintzeko orduan. 2009ko urte-amaieran, zerbitzua emateko bulegoen kopurua 1.219 bulegokoa zen (-% 4,01), eta horien artean sartzen dira baita bulego automatizatuak ere. Horietatik, % 46,3 aurrezki-kutxa horien jatorrizko lurraldeetatik kanpo aurkitzen dira, azken urteotan erakundeek jarraitu duten hedapen-prozesu gogorren ondorioz.

BULEGOAK ETA ENPLEGATUAK

Hego Euskal Herriko Aurrezki Kutxek dinamismo handia erakusten dute ordainbideekin lotutako zerbitzuetan, eta horrela ordainbide elektronikoek aukera eta sare zabala jartzen dute euren bezeroen eskura. Federazioko erakundeek gure lurralde geografikoetan erabilgarri dauden sistemen barruan jaulkitako 3.289.851 txartelak (EURO 6000, MasterCard, VISA, Maestro, etab.) horren froga ezin hobea dira. Zerbitzua osatzeko, 2.291 kutxazain automatikoren sarea (2.336 ziren 2008an) eta merkataritzako saltegi nahiz dendetan ezarritako 22.107 saltokiko terminalak aipatu behar dira.